SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema **upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni" Kopitarjeve ulice št. 2.**
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v **Semeniških ulicah št. 2, I., 17.**
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefón-štev. 74.

Štev. 276. V Ljubljani, v četrtek 2. decembra 1897. **Letnik XXV.**

Na razpotju dveh dob.

Velezanimiv je oklic, katerega je včeraj vsled kritičnih razmer v politiki izdal na češki narod zasluženi njegov stari voditelj dr. L. Rieger. V tem oklicu povdarja Rieger, da je Čehom in sploh Slovanom v Avstriji treba biti na vse pripravljenim tudi na stvari, ki se navadnim potom ne dajo razlagati. Tukaj se je zadel Rieger ob važno preporno točko, ki je v ozadji zadnjih kritičnih dnij po našem mnenju igrala odločevalno ulogo. Borba, ki se je v Avstriji bila zadnje tedne, je bila borba Slovanstva proti premoči Nemštva, borba Slovanov za jednakopravnost v državi proti oholemu nasilstvu Nemcev, kateri menijo, da so v državi vkljub temu, da so v veliki manjšini, odločeni, da igrajo vodilno vlogo, prav tako, kakor Madjari na Ogerskem. Liberalni Nemci menijo, da Avstrija razpade v istem hipu, ko se njim iztrga iz rok njih vpliv.

Žalibog, da se v Avstriji vsaka taka kriza konča z zmago nemškega liberalizma. V vplivnih krogih še vedno vlada napačno prepričanje, da Avstrija ne more obstati brez nemškega liberalizma, in zato v odločilnih borbah zmagajo vselej njegovi zastopniki ne iz svoje moči, pač pa ker jim priskočijo zunanji vplivi na pomoč. Tudi v zadnji aferi se je čulo: Da Badeni odstopi, nato so pritiskali vzlasti Madjari in zunanje ministerstvo. Nikdar pa v vsej svoji negoti ni pokazal nemški liberalizem svoje zdivjanosti v toliki meri, kakor ravno v zadnjih dneh, pokazal, česa je zmožna toliko hvalisana „nemška kultura".

Radikalni elementi so vzeli vodstvo v roke pri raznih nemško-liberalnih in nacijonalnih strankah. V vodstvu si delita vlogi Schönerer in Adler. In trezni politiki mej nemškimi liberalci bi že radi končali ta boj ter se potom kakih dogovorov poravnali s svojimi nasprotniki, toda radikalni voditelji o tem nečejo ničesar slišati. Ti so vstvarili v javnem mnenju neko Germanijo iredento, za katero se hote boriti do skrajnosti.

Nam Slovanom bo to skrajno stališče Nemcev le koristilo, kajti tudi vplivni krogi bodo morali jasno spoznati veleizdajske namere Wotanovih čestilcev, dogodki jih bodo silili do prepričanja, da je obstoj Avstrije nezdružljiv z Germanijo iredento, in tedaj nastopi čas, ko se tudi v Avstriji spomnijo državniki, da Slovani v državi niso podaniki druge vrste, marveč jednakopravni in da so uprav oni najzvestejši in najnujnejši branitelji avstrijske državne ideje, v onem smislu kakor je rekel svojedobno Rieger po Palackem: Ako bi Avstrije ne bilo, morali bi jo Čehi vstvariti, tako namreč jim je potrebna država, kakor je sedanja Avstrija. S tega stališča smemo le veseli biti, da v Nemcih stvari tako usodno, tako hitro zoré.

Slovanska ideja, o kateri se je dosedaj v avstrijskem parlamentu bore malo videlo, je v zadnjih borbah veliko pridobila. Jeli smo se šteti tudi v državni zbornici in Nemcev se je polotil tak furor teutonicus, da so bili kar ob pamet ter so menili, da z nasilstvom izčarajo iz zemlje one milijone, katerih potrebujejo, da bi bili v Avstriji po številu v večini, kar seveda le norec more poskušati.

Prav je torej dr. Rieger označil sedanjo krizo kot razpotje mej dvema dobama. Trdno je naše prepričanje, da sedaj ne, a konečno gotovo iz te dobe pride zmagoslav Slovan na dan!

Težavne volitve.

Iz Zagreba, 23. nov.

Komaj so se bili razburjeni duhovi malo pomirili, in zopet so volitve v deželni zbor razpisane, kakor sem omenil v zadnjem dopisu. Pri nas se sploh volitve ne dado mirno izvršiti, kajti mažaronska politika na Hrvatskem zahteva, da vse, kar leze in grede, misli, snuje in dela po mažaronskih načelih. Ta načela zastopajo zdaj na Hrvatskem vse oblasti, posebno politične, ki morajo vršiti voljo svojih višjih poglavarjev. A ker so po navadi nižji činovniki huji zeloti za mažaronsko stvar, nego to zahtevajo predpostavljeni, gode se vsled tega neštevilne krivice narodu, ki ne more biti jednakega mnenja z onimi, ki mu zapovedajo. Ker pa taka gorečnost nižjih oblastij vendar le večkrat pomore če tudi s krivičnimi sredstvi, da se izpolni želja višjih, ostanejo prekršitelji postav nekaznovani, posebno če so vspeli, da je pri volitvi prodrl mažaronski kandidat. Glavna skrb vsakega kotarskega predstojnika je ta, da bode izvoljen v njegovem kotaru mažaronski poslanec. Ne vpraša se, kakšna sredstva more on za to upotrebiti, to se vse njemu prepušča, saj dobro vé, da ga ne bode nobeden vprašal, kako je ravnal, da je le postavljeni cilj dosegel. Tudi zdaj je v vseh sedmerih kotarih, kjer so volitve razpisane, največa agitacija od mažaronske stranke. Vladni aparat je sicer za te volitve delal priprave že skoz dlje časa ter izdelal osnovo, kako bi opozicijo strl. Omenjeni kotari so vsi zaprti, kakor da vlada v njih kužna bolezen. V Koprivnici si je mestni fizik izmislil zares neko kužno bolezen, ki je napala pa samo opozicijonalne volilce. Odredil je namreč, da se morajo volilci iz neke vasi vsi odpeljati v bolnišnico radi trahoma v očeh. A ravno prebivalci te vasi odločujejo s svojimi glasovi za opozicijonalnega poslanca. A ker jih ne morejo drugače odstraniti, morajo se proglasiti, da so okuženi.

V drugem kotaru, v gornjej Stubici, je dal pa kotarski predstojnik zapreti več volilcev in sicer radi tega, ker so prvikrat glasovali za opozicijonalnega poslanca. Obsojeni so bili pa že pred tremi meseci ter mogli tudi že kazen pretrpeti. Ali kotarski predstojnik je čakal do tega časa, da bodo zaprti ob volitvi, kajti tudi le ti bi volili iznovič opozicijonalca. Ko je zvedel o teh krivicah opozicijonalni volilni odbor, podali so se njegovi odlični člani nemudoma k predstojniku za notranje stvari ter se mu radi tega potožili. Predstojnik se je sam izjavil proti takemu ravnanju ter obljubil, da bode vso to zadevo dal preiskati. Ni verjetno, da se spuste ti volilci na slobodo, kajti kotarski predstojnik bode že našel izgovor, zakaj je tako ravnal. Dr. Derenčin se je pa pri tej priložnosti v ime opozicije izjavil naproti predstojniku, da naj ne dolžé opozicije, če se zgode zopet kaki neredi pri prihodnjih volitvah. Tako ravnanje, kakor je omenjeno, more tudi najmirneji narod razdražiti, a opozicija, ki se drži postav, ni v stanu tako razdražen narod pomiriti, četudi je sicer narod njej privržen. Oblasti so tukaj, da pazijo, kako se imajo postave vršiti, ne pa da jih same kršijo. Oblasti so napele vse sile, da zmagajo pri teh volitvah mažaroni, da se boda mogla vlada pohvaliti, da je narod za njo, in da so bili volilci pri prvih volitvah zapeljani. Ko bi bil narod [illegible], čemu potem toliko nasilja proti opozicijonalnim volilcem. Zakaj se tudi ne sme nič pisati o teh volitvah. „Obzor" je zdaj zaplenjen vsaki dan, ker prinaša poročilo o dotičnih kotarskih predstojnikih. Človek kar skoraj ne bi verjel, da se more tako nepostavno vladati v deželi, kjer je veljaven vendar ustav.

V Gjurgjevcu izhaja vsakih 14 dni poljuden časopis „Podravec". Zaplenjena je skoraj vsaka številka, piše namreč opozicijonalno. Ali županijska oblast ni zadovoljna z dosedanjim postopkom proti temu časopisu, marveč zahteva, da se preda že rokopis v cenzuro. Ker se je uprl urednik proti temu na temelju jasne postave, a oblast mu hotela zapečatiti slog še nedogotovljenega lista, zaprl je tiskarno ter prenehal izdajati list. Če to ni nasilno ravnanje, kaj more potem še biti. V vseh volilnih kotarih je že zdaj polno žandarjev in tudi vojakov, češ da morajo paziti na mir, a volitve se bodo obavljale še le 1. in 3. decembra. Že zdaj so oglasile oblasti, da bode mogel na dan volitve na volišče samo oni, ki bode imel pozivnico od samega kotarskega predstojnika. Tudi to je nepostavno, ker občinski volilni odbor daje legitimacije. Kotarski predstojnik bode že znal po svojem računu, koliko opozicijonalcev bo smel pustiti na volišče, katero bo na dan volitve zaprto od dveh strani. V Vinkovcih se je pri prvih volitvah ta manever vrlo dobro obnesel, kajti skoz vojaški kordon ni smel noben volilec več, ko je predsednik volilne komisije javil, da bi mogli opozicijonalci zmagati. In zares ni glasovalo do 200 volilcev, ker so bili opozicijonalci. In vendar je sabor to volitev odobril. Zdaj posnemajo tega izumitelja modornih volitev na Hrvatskem tudi kotarski predstojniki v omenjenih volilnih kotarih.

Proti vsem tem nepostavnim odredbam kotarskih oblastij nakanila je zedinjena opozicija pritožiti se samemu kralju. Hotela je to storiti že pri prvih volitvah, ali je popustila ter svoje pritožbe javno povedala v saboru, pa je mislila, da bode vlada sama nekaj ukrenila, da se pri bodočih volitvah ne gazi tako očitno volilna postava in ne tlači sloboda naroda. Ali kakor je videti, hrvatska vlada se ni niti najmanje ozrla na pritožbe opozicije, marveč dopušča, da oblasti še na dalje ravnajo proti volji naroda. Ker je pa radi krutih nepostavnostij že pri prvih volitvah tekla kri ter se narod tudi še dalje vznemirjal, a mažaronska stranka zlobno ogovarjala opozicijo, češ da je vsega le ona kriva, ne more in ne sme opozicija dlje časa molčati, nego je prisiljena vse današnje žalostne politične odnošaje opisati ter jih predložiti svojemu najvišjemu gospodarju.

Opozicija odbija od sebe vsako odgovornost, če se zgode zopet kakšni nemiri, kar ne bi bilo čudno pri takšnih okolnostih. Odbija tudi vse krivične napade od mažaronske strani, ki zna le ogovarjati, a ne more nič dokazati. Tako govore mažaronski listi neprenehoma o nekih intelektualnih prouzročiteljih nemirov na Hrvatskem, a ne vedo nikdar nobenega po imenu povedati. Seveda za to ne, ker jih ni med

opozicijo, a med seboj jih pa seveda nočejo iskati, ker se smatrajo za osrečitelje hrvatskega naroda. Smatrajo se pač, ali bili niso nikdar.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. decembra.

Novo avstrijsko ministerstvo je prevzelo tekom včerajšnjega dne posle od odstopivših članov Badenijevega kabineta in torej nastopilo svojo novo službo. Preglavic birokratsko delo novim možem ne bode provzročilo nobenih, ker so že vsi vajeni tega posla. Gautsch in Welsersheimb sta bila člana ravno odstopivšega ministerstva, ostali možje, sami sekcijski načelniki, so pa že itak imeli opraviti s svojimi portfelji, jedino ta razlika je, da niso imeli napram parlamentu nikake odgovornosti za svoja dela. Kake težkoče jim pa provzroča politika, o tem smo pa pisali že včeraj. Dodati nam je torej le nekoliko črtic o preteklosti naših novih mož, ki so prevzeli v roke državno krmilo. — Novi železniški minister dr. Henrik pl. Wittek je bil rojen na Dunaju dne 29. januvarija 1844. gimnazijske študije je dovršil na gimnaziji „pri Šotih“, juristične študije pa na dunajskem vseučilišču v letu 1865. Z 21. letom je stopil v državno službo pri finančni prokuraturi in od leta 1868 nadalje je bil uradnik v trgovinskem ministerstvu, kjer je leta 1886 postal sekcijski načelnik. Ko ga je Kielmansegg povabil v svoje ministerstvo, je prevzel vodstvo trgovinskega ministerstva, od katerega se je pa ločil že 30. sept. 1895 ter je z nova pričel opravljati posle sekcijskega načelnika. Novi mož pečal se je mnogo z železniškim vprašanjem, katero je kot zastopnik ministerstva pogostokrat že razvijal v zbornici. — Finančni minister dr. Evgen Böhm vitez Bawerk se je porodil 12. februvarija 1851 v Brnu kot sin dvornega svetnika pri moravskem namestništvu. Po očetovi smrti se je preselil na Dunaj, obiskoval zgoraj omenjeno gimnazijo ter bil leta 1875 promoviran na dunajskem vseučilišču doktorjem prava. Že tri leta poprej stopil je v državno službo ter postal l. 1880 ministerijalni koncipist v finančnem ministerstvu. Kmalu na to se je posvetil narodni ekonomiji, obiskal razna vseučilišča v Nemčiji ter postal l. 1884 redni profesor na vseučilišču v Inomostu. Pet let pozneje je bil novi finančni minister Böhm-Bawerk pozvan v fin. ministerstvo, čegar vodstvo je prevzel 19. junija 1895 v Kielmanseggovem ministerstvu. Po odstopu tega ministerstva je bil imenovan senatskim predsednikom pri upravnem sodišču. Minister Böhm je spisal več del o narodni ekonomiji ter v koalicijskem ministerstvu izdelal predloge o davčni preosnovi, katerih rešitev so potem preprečili Mladočehi. — Naučni minister Vincencij grof Baillet de Latour je nečak grofa Latourja, ki je bil žrtva revolucije v letu 1848. Rojen je v Gradcu dne 5. oktobra v revolucijonarnem letu 1848. Študiral je v Gradcu in Inomostu. V l. 1871 je nastopil službo praktikanta pri dunajskem deželnem sodišču, dve leti pozneje so ga pozvali v naučno ministerstvo, kjer se je polagoma pomikal od stopinje do stopinje in bil l. 1894 imenovan sekcijskim načelnikom. Grof Latour je baje po mišljenju konservativec in vešč hrvatskega jezika. — Dr. Ernest pl. Körber, novi trgovinski minister, je sošolec Gautschev, ki sta oba pohajala v dunajski Terezianum. Z 22. letom je dosegel doktorat ter takoj vstopil v službo pri deželnem sodišču. Dve leti pozneje so ga pozvali v trgovinsko ministerstvo. Deloval je potem v železniškem in notranjem ministerstvu, kjer je izdeloval različne referate. — Pravosodni minister dr. Ignacij pl. Ruber je rojen v Brnu l. 1845, dovršil je svoje študije l. 1868 ter se posvetil takoj pravosodni službi. V jeseni leta 1870 je bil na graškem vseučilišču promovan doktorjem prava. Isto leto je bil že imenovan sodnim pristavom pri brnskem deželnem sodišču, leta 1875 so ga pozvali k najvišjemu sodišču, leto pozneje pa zopet v Brno. L. 1887 se je povrnil zopet na Dunaj, kjer je bil 2. februvarija l. l. imenovan sekcijskim načelnikom v pravosodnem ministerstvu, dne 6. septembra letos pa mu je podelil cesar komturni križ Fran-Josipovega reda. Znan je kot pisatelj na juridičnem polju. — Kot zadnjega izmej novih mož nam je omeniti najmlajšega izmej vseh sedanjih ministrov poljedelskega ministra grofa Arturja Bylandt-Rheidt. Ta mož se je rodil 13. februv. 1854 v Pragi kot sin nekdanjega vojnega ministra. Službovati je pričel po dovršenih študijah pri brnskem namestništvu, potem so ga pa potiskali od jednega moravskega glavarstva do drugega, dokler ga niso l. 1878 pozvali v naučno ministerstvo. Toda že drugo leto je prišel v notranje ministerstvo. Dve leti pozneje se je vrnil na Moravsko, kjer se je l. 1889 povspel do namestniškega svetnika. Gautsch ga je pozval l. 1892 v naučno ministerstvo, kjer je bil šele tekom letošnjega leta imenovan sekcijskim načelnikom. — Kakor razvidno iz teh kratkih vrstic, so novi možje sami uradniki, njih imena je zaman iskati v politični zgodovini.

Štajerski deželni glavar odstopil. Včerajšnji graški listi objavljajo vest, da je dež. glavar štajerski, grof Wurmbrand, predvčeranjim podal svojo ostavko, in sicer, kakor se zatrjuje, vsled prigovarjanja njegove družine. Grof Wurmbrand je član deželnega zbora od leta 1878. Prvikrat je bil imenovan deželnim glavarjem 8. septembra 1884, na katerem mestu je vztrajal do leta 1893, ko je bil pozvan kot trgovinski minister v Windischgraetzovo ministerstvo. Ko je ta 19. junija 1895 podal ostavko celega kabineta, je podelil cesar Wurmbrandu red železne krone prve vrste, pričetkom sedanje deželnozborske dobe pa je bil zopet imenovan deželnim glavarjem. Mož Slovencem ni bil posebno prijazen, akoravno tudi ni vselej simpatizoval z nemčurskimi prenapeteži štajerskimi. Pod njegovim predsedstvom je deželni odbor še sklenil znano odločno izjavo, s katero se je obsojalo postopanje desnice v državnem zboru. Po tem „slavnem“ činu pa se je umaknil s pozorišca. Slovenski štajerski trpini ne bodo žalovali za njim.

Šolstvo v Franciji še ni tako „napredno“, kakor si ga želé vse francoske radikalne stranke. Somišljeniki teh frakcij so pokazali to minuli ponedeljek povodom razprave o proračunu naučnega ministerstva. Stavili so zopet svoj znani predlog, naj se v dobi desetih let iztrgajo vse šole iz rok raznim redovom, ustavom in tako dalje ter naj skrbi za-nje sama država. Ministerski predsednik Meline je imel še toliko poguma, da je nastopil proti temu predlogu, kateremu nasprotuje zakon iz leta 1886, pripoznal pa je, da je sam velik prijatelj svetnih šol, da se bode vlada neprestano trudila v dosego tega namena, vendar pa noče rabiti prevelike sile. Predlog se je na to odklonil s 328 proti 234 glasovom. To glasovanje kaže, kako znatna manjšina hrepeni po „blaženi“ dobi, ko se bo mladina lahko vzgojevala na brezverski podlagi in bode država nase prevzela vsa bremena za ljudsko šolstvo.

Nameravana pomnožitev nemškega brodovja je sedaj glavni predmet, s katerim se pečajo v Nemčiji vsi listi brez izjeme, pa tudi premnogi drugi časniki. Glasila vladina priporočajo kar najnujneje to predlogo ter kažejo na velikansko potrebo pomnožitve vojnih ladij. Opozicijonalna glasila pa se pečajo bolj s številkami ter kažejo na milijone, ki bodo šli v žrelo militarizma skoro brez najmanjše koristi. Oglejmo si natančneje tiste številke, ki so kamen, ob katerem se bode razbila, kakor doslej najbrže tudi letos ta vladna zahteva. V načrtu, ki ga vlada v kratkem predloži, zahteva se v dobi sedmih let za grajenje novih ladij 162·2, za obnovitev ladij 211, za napravo raznih večjih ali manjših čolnov 109·6, toraj skupno 482·8 milijonov. Niso pa še v tem računu razni ogromni stroški za pomnožitev osobja, za chranjenje ladij, ki se smejo proračunavati na letne 4 milijone. Proračun za mornarico bi se za slučaj, ako parlament pritrdi tej vladni zahtevi, zvišal od 117 na 150 ali še več milijonov na leto. Na vzlic tako ogromnim svotam je pač resno treba premisliti zastopnikom raznih stanov in nikakor ni čudno, da se tudi odločilni centrum ne kaže prav nič prijaznega tolikej zahtevi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. decembra.

(**Mestni zbor ljubljanski**) je sinoči v izredni seji sklenil resolucijo, v kateri obsoja surovo postopanje nemško-liberalnih in nacijonalnih poslancev v državnem zboru, ki je zadnje dni obhajalo svoje slavje v parlamentu in se potem zaneslo na ulico.

(**Iz Maribora.**) Badenijev odstop so tudi naši prusaki obhajali prav „slovesno“. Dne 29. m. m. zvečer so priredili razsvetljavo mesta in bakljado z godbo. Veliko meščanov je bilo prisiljenih razsvetliti svoja okna, kajti že otroci so govorili po ulicah, da se bodo vsem pobile šipe, ki se ne bodo uklonili železni volji mestnega sveta. Na večer se je zbrala mnogoštevilna druhal „nadepolne“ šolske mladine s svojimi učitelji, socijalnih demokratov, nekaj „finih“ gospodov in gospic in nekaj druge fakinaže. Ta sodrga se je divje podila od ulice do ulice, od trga do trga, povsod tulila, bučala, upila, kričala, zijala vriskala, žvižgala, brizgala, rohnela in rjovela, kakor besne živali. Kjer ni našla razsvetljenih oken, je podvojila svoj huronski krik in vik, zmerjala in zabavljala, ropotala po šaluzijah in razbijala šipe. — Tako so potrli šipe na knezoškofijski palači, pisarni, stolnem župnišču, bogoslovnici, kjer je med večerjo kamenje frčalo skozi razbite šipe na mize bogoslovcev, ter pri mnogih slovenskih obiteljih. Policija je bila povsod navzoča, pa križem držala roke ter se večinoma niti zmenila ni za vse te škandalozne izgrede. Pa kako bi se tudi upala komu zakriviti las, ko je njih šef, podžupan Schmiderer, oficijelno pozdravil na rotovžu to mimodrvečo druhal ter v ime mestnega sveta odobril njih nečuveno surovo počenjanje? In komu so veljali ti vsako človeško družbo do skrajnosti sramotilni izgredi Mariboržanov? — Morda Badeniju? Kaj še! Naši prusaki dobro vedo, da Badeni Nemcem ni zakrivil niti najmanjšega zla, pa tudi Slovencem ni kaj koristil. Pa nudila se jim je lepa prilika pod krinko veselja nad Badenijevim odstopom izbruhniti iz sebe svoj gnjev in brezmejno sovraštvo do Avstrije in duhovščine kot reprezentante sv. vere. V tej ogorčenosti so se spozabili naši meščani tako daleč, da se ta večer niso sramovali pri pobalinskih škandalih na ulici bratiti se s tukajšnjo fakinado in socijalno-demokratično sodrgo. „Proč s črnimi, proč z Avstrijo (pereat Avstrija), živeli rudečkarji, živel Schönerer“, ti in jednaki glasovi so doneli in odmevali po mestnih ulicah in vender dobi ta manifestacija mariborskega prebivalstva oficijelni pozdrav mestnega sveta. Li niso to pravcate izdajice svoje vere in avstrijske ideje? In kar je posebno žalostno, celó mladina tukajšnjih srednjih in ljudskih šol se je skoro vsa udeležila teh škandaloznih izgredov. To so prežalostni pojavi, ki kažejo našo tužno prihodnjost v verskem oziru, ki pa dajejo tudi sklepati na kakovost tukajšnjih učiteljev in profesorjev, kateri so se deloma osebno udeležili vseh naštetih pouličnih škandalov, deloma protiverskim in antidinastičnim demonstracijam na čast razsvetlili svoja stanovanja in šole. In koga zadene krivda za to nečuveno perhorisciranje in izzivanje Avstriji povsem zvestih podanikov? Gotovo župana in njegovi svet; kajti dobro vedoč, da je ljudstvo vsled dandanašnjih nezdravih socijalnih in političnih razmer že itak razburjeno, bi ne smel prirejati takih budalostnih svečanostij, ali če jih že priredi in privoli, ne smel bi v tako kritičnem trenotku namenoma popihati jo z doma in prepustiti velik del mirnega prebivalstva strasti in hlasti pouličnjakov, ampak skrbeti bi moral za javni red in varnost svojih someščanov. No mi smo prestali te sramotilne napade, ki so nam v čast, smo znova potrjeni v svojem mnenju o nemški „kulturi in oliki“, gledamo pa tudi z mirnim očesom še hujšim škandalom v obraz, s katerimi nas utegne še kedaj počastiti nemškonacijonalna in socijalnodemokratična mariborska klika. Vsekakor pa čestitamo mestnemu svetu na njegovi iz srca mu udani gardi!

(**Celovške demonstracije.**) Iz Celovca, dne 1. decembra: Celovec je zopet miren, prav vsakdanji vsaj na zunaj. A strasti se še nikakor niso polegle, vprizorjene komedije imajo daljše posledice. Jedno „dobro“ posledico občutijo vsaj steklarji, ko popravljajo razbita okna. Tukajšnji steklar Rohrer s svojo „boljšo“ polovico odlikoval se je v ponedeljek v prvi vrsti med demonstranti. Kako dobro mu je gotovo došel ves ropot, zlasti ko se tako pospešuje prav njegov „gšeft“. Med onimi, ki so se odlikovali z razsvetljenjem oken, je tudi naš „nepristranski“ (kot takega slikal ga je ob svojem času Badeni!) c. kr. deželni šolski nadzornik Palla! — Kaj je vspeh vse demonstracije? Pravi pravcati — „Katzenjammer“, ki se je polotil onih, ki so vso komedijo vprizorili in vodili. Sami morajo priznati, da jim vsa demonstracija ne dela časti, ker je glavno besedo na ulicah imela prava poulična druhal in nezrela šolska mladež. Kar se tiče šolske mladeži, smo le radovedni, ali se bode in kaj se ukrene ž njo. Kričanje in razsajanje po ulicah vendar ne more biti dopuščeno po disciplinarnem redu. Da šolska mladež na tak način posega v dnevne dogodke, se nikakor ne sme pripuščati, in na poklicanih faktorjih je, da one, ki so kaj zakrivili, pozovejo na odgovornost. Vemo, kako se je postopalo s slovenskimi fanti, ki so dostikrat zakrivili malenkost, za katero se drugod niti zmenijo ne, videti hočemo, kako bodo se-

daj sodili poulične izgrede nemških dijakov. — **Mestni zbor** se je danes zopet bavil z zadnjimi dogodki in zlasti oporekal temu, da je nastopilo vojaštvo v vzdržavanje reda. Iz vsega razgovora bilo je videti, kako mestni zbor vse odobrava in da so za vse grde dogodke zadnjih dnij odgovorni v prvi vrsti mestni očetje! — Demonstracije, razsvitljava itd., vse to vršilo se je tudi v Št. Vidu in v Volšberku.

(**Imenovanje.**) Predsedstvo finančnega ravnateljstva za Kranjsko je imenovalo praktikanta pri davčnem uradu Alojzija **Ipavitza** davčnim pristavom v XI. plačilnem razredu.

(**Izpred porotnega sodišča.**) Drugi dan porotnih obravnav sta se zagovarjala pred sodiščem 27 letni bivši trgovski pomočnik Ivan Žitnik iz Cirknice, in pa 24 letna Katarina Göttersdorfer, bivša hišina pri baronu Liechtenbergu, oba radi prestopka tatvine. Prvi zatoženec je v dobi od 1889 do letos meseca septembra pokradel nastopnim gospodarjem, in sicer J. Mozetu v Gorici 938 gld. 20 kr. v blagu in 3400 gld. v gotovini, Sossovi konkurzni masi blago v vrednosti 589 gld. 75 kr., F. Urbancu in tvrdki Skaberne v blagu nad 400 gold., torej skupno 6878 gld. 45 kr. Porotniki so ga obsodili v dveletno, težko ječo, poostreno z mesečnim postom. — Druga obtoženka je pokradla svojemu gospodarju raznega blaga v vrednosti 335 gld., vender so jo porotniki oprostili vsake kazni. — Danes dopoludne je bil na obtožni klopi 24 letni Matej Bergant iz Sp. Luše zaradi uboja, ker je Frana Dolenca udaril po glavi, da je umrl. Ker se mu ni dokazal hudobni namen, je bil obtožbe oproščen.

(**Ráteče na Gorenjskem**) 1. dec.: Pretečeni ponedeljek 29. nov. popoldne je padlo tukaj 12 cm snega, da so prišle zopet sani v rabo.

(**C. kr. finančno ravnateljstvo**) prijavlja sledeče: V državnem zakoniku z dne 30. m. m., številka 252, se je razglasil predpis, kako postopati glede osebne dohodarine in plačarine pri službenih prejemkih, ki jih izplačujejo dvorne, državne in javne zakladne blagajnice ter blagajnice c. in kr. zasebnih in rodbinskih zakladov. Po tem predpisu morajo plače likvidujoči organi vsako leto davčnemu oblastvu naznaniti osebe, ki dobivajo službene prejemke pri omenjenih blagajnicah ter ob jednem izkazati njih ime, bivališče in posel. Opozarjajo se torej vsi tisti, katerim izplačujejo te blagajnice službene prejemke, mej koje je vštevati tudi mirovnine in oskrbovalnine, na to določbo s pristavkom, da jim bode treba vsako leto, in sicer redoma v mesecu decembru, sicer pa tudi vselej takrat, kadar prvikrat prejemajo novo nakazano plačo, ali kadar se preselijo, na dotičnih pobotnicah naznačiti bivališče (ulico, hišno številko).

Društva.

(„**Glasbena Matica**“ v **Ljubljani**.) Vabilo. Pod vodstvom svojega koncertnega vodje g. Josipa Čerina priredi zbor „Glasbene Matice“ s sodelovanjem solistov in sl. godbe c. in kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27 tri redne koncerte in sicer dne 8. decembra 1897, 10. januvarija in 4. aprila 1898. leta v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“ z nastopnim programom: Bach J. Seb.: „Pasijon po sv. Matevžu“, za soli, dvojni mešan zbor, orkester in orglje. — Beethoven Ludwig van: „Simfonija št. 3, Es-dur“. („Eroica“), za orkester. — Bendl Karol: „Sveti večer“, balada za soli, osmeroglasen mešan zbor za orkester. — Foerster Anton: „Domu“ za soli in moški zbor. — Haydn Jožef: „Zapojte strune!“ in „Nebesje oznanja“, mešana zbora z orkestrom iz oratorija „Stvarjenje“. — Jenko Davorin: „Milan-ouvertura“, za orkester. — Ipavec Benjamin dr.: „Leži polje ravno“, za mešan zbor. — Mašek Kamilo: „Samospevi“. — Nedved Anton: „Oblakom“, za mešan zbor. — Parma Viktor: „Intermezzo“ iz opere „Ksenija“, za orkester. — Saint-Saëns Kamilo: „Koncert“ za vijolončelo z orkestrom. — Sattner Hugolin P.: „Studenčku“, za mešan zbor. — Vilhar F. S.: „Samospevi“. — Vilhar Miroslav: Ouvertura k spevoigri „Jamska Ivanka“, za orkester. — Narodne pesmi. — Pogoji za naročbo na vse tri koncerte: Sedež I. vrste 4 gl. za posamnika, 8 gl. za rodbino; — sedež II. vrste 3 gl. za posamnika, 6 gl. za rodbino; — sedež III. 2 gld. za posamnika, 4 gl. za rodbino. — Za rodbino štejejo trije člani; vsak član več plača 1 gl. za vse tri koncerte. — Predplačuje se lahko v dveh obrokih: pred prvim in pred drugim koncertom. — Predplačila se vsprejemajo v prodajalnici gosp. J. Lozarja na Mestnem trgu.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 2. decembra. Parlamentarna komisija desnice je zbrala načelnike posameznih klubov kot svoje zaupnike, s katerimi se je sinoči Gautsch posvetoval o položaju eno uro. Gautsch je pojasnil namene nove vlade, ki želi urejene razmere v parlamentu, da more rešiti v zbornici nagodbeni provizorij, vender potov in sredstev za to ni mogel določenih navesti.

Dunaj, 2. decembra. Na podlagi poročil, ki so došla po noči iz Prage o zadnjih nemirih v raznih mestnih delih in predkrajih, je odredil ministerski predsednik Gautsch kot voditelj notranjega ministerstva v sporazumu s pravosodnim ministrom vsled soglasnega sklepa ministerstva **nagli sod** v mestu Pragi ter v sodnih okrajih Karolinin dvor, Žičkov, Kralj. Vinohradi, Smihov v smislu §. 85 kazenskega zakona. Za ohranjenje miru in javnega reda bo skrbelo vojaštvo.

Dunaj, 2. decembra. Govori se, da pride baron Bourguignon kot deželni predsednik v Bukovino, iz Črnovic pa grof Goëss kot ces. namestnik na Tirolsko in tirolski namestnik grof Merveldt pa v Trst. Rinaldini bo vpokojen. Kot predsednik za Solnograd se imenuje dvorni svetnik grof Saint-Julien.

Dunaj. 2 dec. Cesar je doposlal dunajskemu policijskemu ravnateljstvu večji znesek denarja v podporo onim policajem, ki so bili ranjeni povodom zadnjih demonstracij. Vdovi umrlega stražnika Fr. Chladeka se je nakazalo 800 gold. ter je naročeno notranjemu ministerstvu, da skrbi za njegovo rodbino.

Dunaj, 2. decembra. „Wiener Zeitung“ objavlja naredbo, s katero se določa uporaba poštne hranilnice za vplačevanje davčnih pristojbin za vse avstrijske davkarije.

Praga, 2. dec. Včeraj popoludne so se nadaljevali nemiri malo ne po vsem mestu. Posebno velike demonstracije so se vršile v Židovski ulici, kjer je razbitih mnogo oken. Demonstrantje so s silo odstranili nemške napise, napadli židovski tempelj. Ob 6. uri zvečer je bilo na straži že 12 bataljonov vojakov. V Smichovu so napadli demonstrantje nemško hranilnico. Ko je prišla straža na mesto in jela razganjati množico, je ta jela streljati na policaje. Vsled tega so tudi ti zgrabili za orožje in je jeden demonstrantov obstreljen. Napadli so nadalje nemški gimnazij v Staromestnem okrogu, prodrli v razne kavarne ter razbili vse, kar jim je prišlo pod roke. Nemiri so se ponavljali še pozno v noč, vojaki so ustrelili dva nemirneža, premnogo pa je na obeh straneh ranjenih.

Praga, 2. decembra. V Pragi so te dni veliki izgredi. Včeraj je bilo na stotine ljudij zaprtih in kakih sto tudi ranjenih. Državna policija se jako slabo drži, zato so se poslanci Breznovsky in tovariši pri Gautschu zaradi tega pritožili. — Dvanajst bataljonov pešcev je bilo včeraj na nogah, da so mirili razgrajače. Kakor so nemški razgrajači po drugih mestih pobijali okna Slovanom in katoliškim duhovnom, tako v Pragi razdraženo ljudstvo napada nemške in židovske tvrdke. — Stvar pa vendar ni tako grozna, kakor jo opisujejo nemško-liberalni listi, ki so najbrže pozabili, da so izgrede pričeli povsod, tudi v Pragi, nemški razgrajači in bi radi vso odgovornost zvrnili na češke izgrednike.

Pariz, 2. decembra. Vsled nezaupnice, ki jo je izrekel senat pravosodnemu ministru Darlanu, je ta podal ostavko, katere predsednik sicer še ni vsprejel, vendar pa je že prevzel začasno njegove posle ministerski predsednik Meline. Danes se vrši ministerski svet, v katerem se o tej zadevi definitivno odloči.

Berolin, 2. decembra. Poslanska zbornica je z 228 od 264 oddanih glasov izvolila barona Buol-Berenberga zborničnim predsednikom.

Svilnato blago za plesne obleke po 35 kr.

do 14·65 meter — istotako črna, bela in barvasta **Henneberg-ova svila** od 35 kr. do gld. 14·65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (ok. 240 kakovostij in 2000 raznih barv, vzorcev itd.), **poštnine in carine prosto na dom**. Vzorci obratno. V Švico dvojni pismeni porto. 34 6-6 4

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in k. dvorni zal.) **Curih.**

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
1	9. zvečer	730·7	—0·3	sr. zah.	pol oblačno	
2	7. zjutraj	731·9	—0·1	sr. vzsvzh	sneg	0·8
	2. popol.	732·9	1·1	sl. svzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 1·7°, za 2·1° pod normalom.

813 1—1

Tužnega srca naznanjamo prebritko vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem o smrti naše ljubljene matere

Marije Repanšek roj. **Kokal**

katera so danes, dné 1. decembra, ob 1½ uri popoldne po dolgi, večletni mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspali. — Priporočamo jih v blag spomin in molitev.

Naj v miru počivajo!

Šmartno pri Litiji, dné 1. decembra 1897.

Žalujoči ostali.

Zahvala. 812 1—1

Povodom nenadne smrti in pogreba pokojnega prečastitega gospoda

Janeza Golóba

župnika v Podbrezji

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sožalja ob britki izgubi, da se nam ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti. Zato se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so blagemu pokojniku skazali zadnjo čast; zlasti: prečast. g. kanoniku dr. Seb. Elbertu, ki je iz lastnega nagiba prihitel spremit rajnega iz Podnarta v Podbrezje ter tu vodil sprevod in daroval slovesno sv. mašo; prečast. g. dekanu A. Mežnarcu za spremstvo in ginljiv govor, čast. gosp. župniku Aljažu in pevcem za milo nagrobnico, vsem čast. gospodom duhovnikom, ki so od blizu in daleč prišli k pogrebu in sedmini. Prisrčna hvala tudi blagorodnemu gosp. Alojziju Pavlinu za vso požrtvovalnost, s katero nas je ves čas podpiral in poskrbel potrebne vozove na kolodvor; šolskemu vodstvu in vsem dobrim faranom za mnogoštevilno udeležbo. Vsem Bog obilno povrni njih trud in ljubezen:

Nepozabnega ranjega gospoda priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Podbrezje, dné 1. decembra 1897.

Marijana Hafner in sorodniki.

Službo išče vsega kmetijstva vešč

vavpet

ali **samostojen opravnik** na kakem veleposestvu. 815 3—1

Službo sprejme takoj, ali pozneje.

Naslov pové upravništvo „Slovenca“.

Oblastveno dovoljena 814 1

popolna razprodaja

lesorezbarskega in galanterijskega blaga, igrač itd.

Najprimerneja darila za Miklavža, Božič in Novo leto

za in pod kupno ceno.

FR. STAMPEL, Ljubljana, Tonhalle.

V Ljubljani! Filipov dvorec!

Otvoritveno naznanilo

Mayer-jeve kavarne in restavracije

„Filipov dvorec“

ob vogalu Špitalskih ulic v Ljubljani.

Velečislanemu p. n. občinstvu stolnega mesta Ljubljane, p. n. občinstvu z dežele in spoštovanim gospodom potovalcem uljudno naznanjam, da bom **otvoril**

krasno opremljeno kavarno in restavracijo

v soboto dné 4. decembra t. l.

Da morem vsestransko ustreči, nisem se zbal stroškov za **najkrasnejšo prireditev** prostorov v ugodnost velecenj. občinstva. **Opravo izvršil je c. in kr. založnik Iv. Mathian v Ljubljani, biljarde preskrbela je slovita tvrdka Seifert na Dunaji;** na razpolago so **odločene igralne sobe v 1. nadstropju.** Vsi prostori so zračni, imajo izborno ventilacijo in ob mrzlem času jednakomerno zračno toploto. **Na razpolago je ogromno število najpriljubljenejših tù- in inozemskih časopisov in žurnalov** itd. itd.

Točile se bodo **gorke in mrzle pijače, likerji, vsakovrstna tudi najfinejša vina,** priljubljeno **pristno plzensko pivo** slovite meščanske pivovarne v Plznu, **pivo v steklenicah** pivovarne Fröhlichove na Vrhniki. Sploh bode nudilo podjetje vse ugodnosti, katere se morejo pričakovati od restavracije zadoščujoče zahtevam najnovejšega časa.

Sklicujoč se na dolgoletne praktične izkušnje in opirajoč se na izredno veliko zaupanje, katero se mi je vsestransko izkazovalo v **hotelu „pri Slonu“ v Ljubljani,** se nadejam in prosim, da bi se mi isto naklanjalo tudi v novem podjetju, jaz pa bom zastavil vse svoje moči, da si je ohranim in — ako možno — pridobim še v zdatnejši meri.

Velespoštovanjem

Ivan Mayer.

816 3—1

Filipov dvorec! V Ljubljani!

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrdka obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cén in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo tacega blaga, od najfinejšega **namiznega olja** do **goriva** in **olja za mazanje strojev.** 674 45

TISKARNICE priporoča KATOL. TISKARNA.

Št. 40.858. 817 1—1

Razglas.

Dné 20. novembra letos **ugriznil je v neki hiši na Poljanski cesti v Ljubljani vstekline sumen maček nekega dečka v roko.** Ta maček bil je vsled tega ubit, glava njegova pa se je poslala c. kr. živinozdravniškemu zavodu na Dunaji v preiskavo, kjer se je dokazalo, da je bil maček **vstekel.**

Z ozirom na to, določa podpisani magistrat v smislu § 85. postave z dné 29. febr. 1880, (drž. zak. št. 35), sledeče:

a) Mačke in pse, ki so bili s steklim mačkom v dotiki, oddati je takoj konjedercu, da jih ubije;

b) Mačke, pse in drugo domačo žival je ostro opazovati in vsako sumno obolenje teh živalij takoj naznaniti mestnemu magistratu;

c) Psi se ne smejo jemati v gostilne, mačke pa po mestu okoli letati, sicer se bodo dale po konjaču pokončati.

To se daje na znanje z dostavkom, da bode podpisani magistrat, ko bi se pokazalo, da je potrebno, vpeljal pasjo kontumacijo in da se bodo prestopki teh določil kaznovali po določbah oddelka VIII. zgoraj omenjene postave.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 1. decembra 1897.

Najboljše in najpripravnejše drsalke so

„KONDOR“ **„HELIOS“**

„Kondor“, navadne, 1 par . . . gld. 2·—
„Kondor“, poniklјane, 1 par . . „ 3·—
„Helios“, poniklјane, 1 par . . . „ 8·—
„Halifax“, navadne, 1 par . . . „ 1·40

811 5

pri **Andr. Druškovič-u,** Mestni trg št. 10.

Dunajska borza.

Dné 2. decembra.

Skupni državni dolg v notah	102 gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „	25	„
Avstrijska zlata renta 4%	122 „	60	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	102 „	30	„
Ogerska zlata renta 4%	122 „	30	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	100 „	—	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	944 „	—	„
Kreditne delnice, 160 gld.	354 „	75	„
London vista	120 „	10	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „	95	„
20 mark	11 „	78	„
20 frankov (napoleondor)	9 „	54½	„
Italijanski bankovci	45 „	40	„
C. kr. cekini	5 „	57	„

Dné 1. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld.	25	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „	50	„
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	— „	—	„
4% zadolžnice Rudolfove zelez. po 200 kron	99 „	70	„
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 „	50	„
Dunavske vravnavne srečke 5%	129 „	—	„
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109 „	50	„
Posojilo goriškega mesta	112 „	50	„
4% kranjsko deželno posojilo	98 „	20	„
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „	60	„
Prijoritetne obveznice državne železnice	225 „	50	„
„ „ južne železnice 3%	184 „	40	„
„ „ južne železnice 5%	125 „	75	„
„ „ dolenjskih železnic 4%	99 „	50	„
Kreditne srečke, 100 gld.	200 gld.	75	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 „	—	„
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 „	25	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „	50	„
Salmove srečke, 40 gld.	74 „	—	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	79 „	—	„
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 „	—	„
Ljubljanske srečke	23 „	—	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	162 „	25	„
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3417 „	50	„
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	416 „	—	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	79 „	—	„
Splošna avstrijska stavbinska družba	93 „	—	„
Montanska družba avstr. plan.	132 „	—	„
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	173 „	—	„
Papirnih rubljev 100	128 „	—	„

Nakup in prodaja
vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanje** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svèti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.**

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.